

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

№ _____
на № _____

УВ
НКРЕКП
№117/16.3.1/7-21 від 06.01.2021

**Народному депутату України
Світличній Ю. О.**

Шановна Юліє Олександрівно!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула Ваш депутатський запит від 16.12.2020 № 93200-434/20, оголошений на засіданні Верховної Ради України 18.12.2020 та надісланий до НКРЕКП листом Голови Верховної Ради України Разумкова Д. О. від 18.12.2020 № 11/10-574, та в межах компетенції повідомляє.

Правові засади функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу визначає Закон України «Про ринок природного газу» (далі – Закон).

Відповідно до положень статті 12 Закону постачання природного газу здійснюється відповідно до договору, за яким постачальник зобов'язується поставити споживачеві природний газ належної якості та кількості у порядку, передбаченому договором, а споживач зобов'язується оплатити вартість прийнятого природного газу в розмірі, строки та порядку, передбачених договором.

Права та обов'язки постачальників і споживачів визначаються Законом, Цивільним і Господарським кодексами України, правилами постачання природного газу, іншими нормативно-правовими актами, а також договором постачання природного газу.

Законом передбачено, що на підставі типових договорів, затверджених Регулятором, здійснюється постачання природного газу побутовим споживачам та постачання природного газу постачальником «останньої надії».

При цьому постачання природного газу іншим споживачам, у тому числі виробникам теплової енергії, здійснюється на підставі договорів, що укладаються відповідно до вимог Цивільного та Господарського кодексів України та повинні містити істотні умови, визначені статтею 12 Закону.

0077715

Разом з тим відповідно до статті 11 Закону з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу у виключних випадках та на визначений строк можуть покладатися спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства.

Так, згідно з пунктом 3 Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2018 № 867 (далі – Положення), на ПАТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» покладаються спеціальні обов'язки, зокрема постачати природний газ на умовах та у порядку, що визначені цим Положенням, виробникам теплової енергії.

Пунктом 11 Положення визначено, що постачання природного газу НАК «Нафтогаз України» виробникам теплової енергії відповідно до цього Положення здійснюється за цінами, визначеними відповідно до пункту 13 цього Положення, на підставі договору, що враховує положення примірною договору про постачання природного газу виробникам теплової енергії.

Примірний договір про постачання природного газу виробникам теплової енергії для виробництва теплової енергії затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2016 № 357 (далі – Примірний договір).

Звертаємо увагу, що відповідно до положень статті 179 Господарського кодексу України при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі примірною договору, рекомендованого органом управління суб'єктам господарювання для використання при укладенні ними договорів, коли сторони мають право за взаємною згодою змінювати окремі умови, передбачені примірним договором, або доповнювати його зміст.

Ураховуючи зазначене, керуючись положеннями статті 179 Господарського кодексу України, сторони (постачальник та споживач) мають право за взаємною згодою змінювати умови договору або доповнювати його зміст, у тому числі положеннями щодо порядку здійснення розрахунків та сплати пені і штрафів.

Разом з тим слід зазначити, що відносини, які виникають між постачальниками та споживачами природного газу, з урахуванням їх взаємовідносин з операторами газорозподільної системи/газотранспортної системи регулюються Правилами постачання природного газу, затвердженими постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (далі – Правила).

Згідно з пунктом 2 розділу II Правил постачання природного газу споживачу здійснюється за договором постачання природного газу, який укладається відповідно до вимог цього розділу, за яким постачальник зобов'язаний поставити споживачу природний газ у необхідних для споживача об'ємах (обсягах), а споживач зобов'язаний своєчасно оплачувати постачальнику вартість природного газу у розмірі, строки та порядку, що визначені договором.

Разом з тим згідно з положеннями пункту 5 розділу II Правил договорів постачання природного газу повинен містити такі умови, що є істотними та обов'язковими для цього виду договору, у тому числі:

річні, місячні та/або добові обсяги природного газу, у тому числі в розрізі точок комерційного обліку (за необхідності), та/або допустиме їх відхилення;

порядок перегляду та коригування підтверджених обсягів природного газу, у тому числі протягом розрахункового періоду;

відповідальність сторін за невиконання умов договору та підстави її застосування, у тому числі в разі перевищення споживачем підтверджених обсягів природного газу за відповідний період, а також механізми компенсації і повернення, які застосовуються, якщо рівні якості послуг постачальника за договором не виконуються, зокрема за неточності в рахунку чи його затримці (норма вноситься в договір за згодою сторін).

З метою недопущення постачальником небалансу між обсягами природного газу, поданими ним у газотранспортну систему для потреб своїх споживачів, та обсягами природного газу, відібраними/спожитими його споживачами, у договорі постачання природного газу за домовленістю сторін (споживача та постачальника) може бути визначена процедура передачі споживачем даних про фактичне споживання природного газу за попередню газову добу.

Усі умови поставки природного газу за договором мають бути справедливими та добре відомими заздалегідь. У будь-якому випадку вся відповідна інформація має бути надана споживачеві до укладення договору.

Разом з тим відповідно до пункту 6 розділу VII Правил відшкодування збитків побутовим споживачем або споживачем, постачання якому здійснюється в рамках виконання спеціальних обов'язків, покладених Кабінетом Міністрів України на суб'єктів ринку природного газу на підставі статті 11 Закону України «Про ринок природного газу», постачальнику здійснюється в таких випадках:

1) у разі якщо побутовий споживач або споживач, постачання якому здійснюється в рамках виконання спеціальних обов'язків, покладених Кабінетом Міністрів України на суб'єктів ринку природного газу на підставі статті 11 Закону України «Про ринок природного газу», відмовив у доступі до об'єкта споживача, в результаті чого представник постачальника не здійснив звіряння фактичних обсягів споживання природного газу, що завдало постачальнику шкоди, споживач відшкодовує її за власної згоди або на підставі рішення суду;

2) у разі відмови в доступі до об'єкта споживача, в результаті чого постачальник не здійснив опломбування запірних пристроїв перед газовими приладами споживача-боржника, або Оператор ГРМ не здійснив припинення йому розподілу природного газу, постачальник має право вимагати від споживача-боржника відшкодування збитків, розмір яких розраховується за формулою, визначеною цим підпунктом.

Таким чином, на сьогодні випадки, за яких постачальник має право на відшкодування збитків споживачами, постачання яким здійснюється в рамках виконання спеціальних обов'язків, покладених Кабінетом Міністрів України на

суб'єктів ринку природного газу на підставі статті 11 Закону України «Про ринок природного газу» (у тому числі виробниками теплової енергії), встановлені пунктом 6 розділу VII Правил.

При цьому положеннями діючих нормативно-правових актів, у тому числі Правил, не передбачено випадків відшкодування виробниками теплової енергії постачальнику зі спеціальними обов'язками (у зазначеному випадку НАК «Нафтогаз України») у разі меншого/більшого споживання підтверджених обсягів природного газу, а отже, відсутня необхідність внесення змін до діючої редакції Правил.

Разом з тим відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (далі – Закон України) на період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється, зокрема, нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги (у тому числі за послуги з розподілу та постачання природного газу).

Таким чином, на сьогодні на законодавчому рівні врегульовано питання щодо заборони нарахування побутовим споживачам (населенню) штрафних санкцій за несвоєчасну оплату ними житлово-комунальних послуг, зокрема послуги постачання природного газу.

При цьому положення зазначеного Закону України не поширюються на споживачів, що не є побутовими, у тому числі на виробників теплової енергії.

З повагою
Голова НКРЕКП

В. Тарасюк

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

318683

Кореспонденти Тарасюк В. В. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (всього 1)

Вид документа Відповідь на депутатський запит

Вих. № та дата кореспондента № ДСК 117/16.3.1/7-21 від 06.01.2021

Ресстр. № та дата реєстрації 8334 від 14.01.2021

Арк./прим. 4/1

Стислий зміст На № 11/10-574 від 18.12.2020. Про розгляд депутатського запиту н. д. України Світличної Ю.О.

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис